Budsjettavtale om statsbudsjettet for 2027

Gjennom inngåelse av denne avtalen forplikter partiene seg til å stemme for enigheten om statsbudsjettet for 2027, og til ikke å danne andre flertall i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet eller andre vedtak som har vesentlige budsjettmessige konsekvenser i 2027, utover det som følger av denne avtalen.

Det er kun ved enighet mellom alle partiene at det kan gjøres endringer i statsbudsjettet for 2027 i fagkomiteene. Det samme gjelder for alle merknader i budsjettinnstillingene, med unntak av partienes generelle merknader. Eventuelle uenigheter bringes frem for de parlamentariske lederne.

Arbeiderpartiet skal uten ugrunnet opphold informere de andre partiene om forhold av betydning for oppfølgingen av avtalen, herunder utfordringer og uklarheter. Det settes opp oppfølging av budsjettavtalen på parlamentarisk ledernivå med halvårlige møter. Arbeiderpartiet oppgir i tillegg et fast kontaktpunkt som har ansvar for praktisk oppfølging av budsjettavtalen. Det skal gjennomføres regelmessige rapporteringsmøter mellom statsministerens kontor og partienes stortingsgrupper. Det skal avtales nærmere hvordan langsiktige prosjekter følges opp i samarbeid.

Det skal være enighet mellom partiene før anmodningsvedtak knyttet til denne avtalen anses som kvittert ut. Utkvittering skjer i forbindelse med behandlingen av meldingen om anmodnings- og utredningsvedtak.

Partiene skal, med mindre det blir enighet om noe annet, forhandle om revidert nasjonalbudsjett, nysaldering/omgrupperingsproposisjonene og eventuelle andre budsjettendringer i 2027 som er foreslått av regjeringen.

Verden rundt oss er urolig, og ting kan endre seg raskt. Derfor skal Arbeiderpartiet minimum en gang i kvartalet invitere avtalepartene til å drøfte utviklingen i norsk økonomi, internasjonal økonomi og utviklingen i klimaomstillingen, og eventuelle behov for ekstraordinære tiltak i møte med dette. Andre sentrale temaer kan også tas opp. Det neste møtet skal gjennomføres i løpet av januar 2027.

Partiene er enige om å oppfylle vedlagte budsjettforlik

I tillegg er partiene er enige om følgende verbaler:

Nr.	Verbaltekst
1	Stortinget ber regjeringen legge til grunn at dagens lufthavnstruktur skal bestå når neste FOT-ruteanbud i nord utarbeides.
2	Stortinget ber regjeringen utrede lovendringer som regulerer såkalt krympflasjon og bruk av villedende tilbud.
3	Stortinget ber regjeringen vurdere mulige tiltak for å redusere CO2-utslipp fra sprengstoffproduksjon, herunder vurdere om ev bruk av naturgass kan erstattes med utslippsfrie alternativer og komme tilbake til Stortinget i statsbudsjettet 2028.

Nr.	Verbaltekst
4	Stortinget ber regjeringen utrede krav som stimulerer til solceller eller annen lokalproduksjon av energi på nybygg og ved større rehabilitering.
5	Disse medlemmer er enige om at Anmodningsvedtak nr. 48 (2025-2026) ikke utkvitteres. *Vedtak nr. 48 5. desember 2025* *«Stortinget ber regjeringen sørge for at klimagassutslippene ikke skal øke som følge av endringene i veibruksavgiften sammenlignet med budsjettforslaget som regjeringen la frem i oktober og vil komme tilbake med forslag til endret virkemiddelbruk i revidert nasjonalbudsjett. Endringene skal gi utslippskutt som minimum tilsvarer utslippsøkningen som følger av kutt i veibruksavgiften.»*
6	Stortinget ber regjeringen gjennomgå Arbeids- og velferdsetatens praksis for stønad til opphold på folkehøgskole etter folketrygdloven §§ 10-6 og 10-7, slik at unge med kognitive, psykiske eller fysiske funksjonsnedsettelser som trenger opplæring i dagliglivets aktiviteter, får en reell mulighet til et år på folkehøgskole i tråd med Likeverdsreformen.
7	Stortinget ber regjeringen gå i dialog med leverandøren med sikte på å forlenge opsjonen på kjøp av nye politihelikopter. Arbeidet med å se på luftkapasitetene i politiet fortsetter innenfor rammene for statens prosjektmodell.
8	Stortinget ber regjeringen i lys av eksisterende kunnskap og pågående utredning om arealnøytralitet klargjøre det juridiske handlingsrommet til å stille krav om økologisk kompensasjon eller finansiering av slik kompensasjon ved utbygginger.
9	Stortinget ber regjeringen ta initiativ overfor EU til å øke vektgrensen i klassen for tunge elektriske varebiler, eller andre hensiktsmessige unntak, slik at overgangen til nullutslippskjøretøy ikke begrenses av økt batterivekt. <u>*Disse medlemmer*</u> viser til at det i dag er unntaksregler i førerkortreglementet som sikrer at førere med førerkort klasse B kan kjøre lastebil (N2) med vekt opp til 4250 kg såfremt at denne har alternativt drivstoff, og at den ekstra vekten som følger av fremdriftssystemet.
10	Stortinget ber regjeringen sørge for at størstedelen av den økte bevilgningen til økt grunnkapasitet i barnevernsinstitusjoner går til å bygge opp statlig kapasitet. Det skal også sørges for at det inngås avtaler om flere institusjonsplasser fra ideelle leverandører.
11	Stortinget ber regjeringen sikre at kollektivtransportens langsiktige finansieringsbehov utredes som del av kunnskapsgrunnlaget for NTP 2029-2040. Utredningen skal beskrive prognoser for kostnadsutviklingen i den fylkeskommunale kollektivtransporten, og behov for styrket tilbud i tråd med faglige anbefalinger for å oppfylle nullvekstmålet og målene i klimaloven.
12	Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å la kommunene forby korttidsutleie i hele eller deler av kommunen innen september 2027.
13	Stortinget ber regjeringen utrede og sende på høring en avgift på plastemballasje senest innen statsbudsjettet for 2029.
14	Stortinget ber regjeringen vurdere i dialog med partene i løpet av våren 2027 en utvidelse av fristen for å fremme krav etter solidaransvarsreglene og å utvide solidaransvaret slik at det også omfatter bestiller.

Nr.	Verbaltekst
15	Stortinget ber regjeringen vurdere beregningen av tilskuddssatsene for naturbruksskoler, herunder at inntekter fra særskilt kommersiell virksomhet ved enkelte offentlige naturbruksskoler fører til reduserte tilskudd for skoler som ikke har tilsvarende inntektsmuligheter.
16	Stortinget ber regjeringen sørge for at i forbindelse med at antall sivilforsvarsdistrikt reduseres til 10 og følger inndelingen til statsforvalterembetene skal de minste kontorene i hvert nye distrikt prioriteres, og ledelsesfunksjonene lokaliseres til eksisterende kontorer utenfor de største byene.
17	Stortinget ber regjeringen justere opplæringsforskriften § 2-2 tredje ledd, slik at kommunen skal fordele de 12 timene gratis SFO på alle dagene kommunene til vanlig har et tilbud om SFO, med mindre det er ekstraordinære forhold som tilsier noe annet.
18	Stortinget ber regjeringen gjennomføre en ekstern evaluering av dagens styring og organisering i jernbanesektoren i 2027.
19	Stortinget ber regjeringen senest innen 31. desember 2027 ferdigstille forprosjekt for sikre nasjonale skyløsninger for behandling og lagring av ugradert skjermingsverdig informasjon og annen beskyttelsesverdig informasjon. Disse medlemmer mener det er viktig at en løsning for nasjonale skyløsninger sikrer muligheten for løsninger som er offentlig forvaltet og at Norsk Helsenett tas med i vurderingen.
20	Stortinget ber regjeringen legge frem en utredning av hvordan lavverdivarer kan ilegges tollavgift eller kontrollgebyr i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2027.
21	Stortinget ber regjeringen utrede alternative tiltak for å legge til rette for boligbygging i bygdevekstkommuner/distriktskommuner. Som del av dette skal det utredes modeller for risikoavlastning ved boligbygging, herunder fordeler og ulemper ved slike ordninger. Det skal både vurderes løsninger som innebærer tiltak på statlig nivå, og løsninger der tiltakene gjennomføres på lokalt nivå.
22	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til enigheten om Mantena i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2026 og står ved denne, og legger til grunn at den videre oppfølgingen av saken skjer i tråd med denne enigheten.
23	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til enighet om at regjeringen skal komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en nærmere utredning og forslag til hvordan formålet med Stortingets rettferdsvederlagsordning kan sikres videreført.
24	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til den unike industri- og kulturhistorien som er knyttet til verdensarven Rjukan-Notodden. Det er et stort behov for å bevare, vedlikeholde og holde denne verdensarven operativ. Det må legges et grunnlag for en finansiering som sikrer de store kulturhistoriske verdiene. Støtten til Norsk Industriarbeidermuseum økes derfor med 10 millioner kroner fra 2027, for å bidra til å ivareta drift, vedlikehold, sikkerhet og kompetanse på Rjukanbanen inkludert M/F Storeggut. I tillegg vil det være behov for ekstraordinære tilskudd for å ruste opp ulike deler av infrastrukturen. Som et bidrag til dette, bevilges det 20 millioner kroner for videre opprustning av Tinnosbanen i 2027.
25	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til at flertallet har blitt enige om å øke kap 1420 post 80 med 25 millioner sammenliknet med regjeringens forslag, og ber regjeringen åpne for at også kommuner i andre deler av landet kan søke på midlene i tilskuddsordningen. Flertallet viser til at blant kommuner rundt Trondheimsfjorden og Sognefjorden, kan tenkes å ville søke på en slik ordning. Søknadene skal prioriteres med utgangspunkt i miljøfaglige vurderinger.

Nr.	Verbaltekst
26	Stortinget ber regjeringen utrede endringer i plan- og bygningsloven som gjør at ikke-kommersielle boliger inkluderes i et arealformål i kommunale arealplaner og sende forslag til endringer på høring, innen statsbudsjettet for 2029.
27	**Merknad:** *Disse medlemmer* mener at det er ønskelig at det skal bli enklere og rimeligere å velge kollektivtransport, uansett hvor i landet man bor. *Disse medlemmer* viser til at flertallet i behandlingen av RNB 2026 ba regjeringen utrede hvordan de reisende kan få et nasjonalt månedskort for kollektivtransport. Utredningen skal blant annet beskrive en trinnvis innføring som gradvis gir billigere og mer sømløse månedskort, og som leder fram mot et enhetlig nasjonalt reisekort, med mulig oppstart fra høsten 2027. *Disse medlemmer* viser til at utredningen skal være ferdig i februar 2027, og mener at regjeringen deretter må legge til rette for at et stortingsflertall kan gå videre med en slik ordning, dersom det er ønskelig og det er budsjettmessig dekning for det. *Disse medlemmer* fremmer derfor følgende forslag: *«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med RNB 2027 legge fram konkrete modeller for et nasjonalt reisekort, og for tiltak som trinnvis kan lede fram mot en slik modell, herunder en prøveperiode for et slikt kort.»* *Disse medlemmer* viser også til at Stortinget i RNB 2026 bevilget 495 mill. kroner til å redusere prisene på månedskort med 160 kroner, i tillegg til reduksjonen på 100 kroner fra saldert budsjett 2026. Den samlede prisreduksjonen på 260 kroner vil vare noe tid ut i 2027. *Disse medlemmer* ønsker å legge til rette for at prisene på månedskort reduseres ytterligere når gjeldende rabatter utløper og vil derfor bevilge 1 310 mill. kroner utover regjeringens budsjettforslag til å styrke den midlertidige tilskuddsordningen som ble etablert i 2026. Ambisjonen med bevilgningen er å legge til rette for at alle fylkeskommunene kan tilby alle månedskort fra våren 2027 til 499 kroner i gjennomsnitt, og minst til utgangen av 2027. Disse medlemmer understreker at målet med tilskuddsordningen til reduserte billettpriser er å ta trinnvise steg mot en fullverdig implementering av et nasjonalt reisekort. Tilskuddet skal ta utgangspunkt i dagens månedskortstruktur i fylkene og ta hensyn til lokale behov for variasjon i priser. *Disse medlemmer* fremmer derfor også følgende forslag: *«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at fylkeskommunene kan tilby månedskort til 499 kroner.»*
28	**Merknad:** *Komiteens medlemmer* viser til at Posten har et unikt distribusjonsnett og lokal kunnskap om store og små steder i hele Norge. Samtidig sender vi stadig færre brev her til lands. Disse medlemmer viser til regjeringens forslag om å redusere postombæringen til 1 dag per uke. Dette vil i sin tur medføre nedbemanning i Posten. *Disse medlemmer* ber regjeringen bidra til at omstillingen av Posten skjer på en måte som ivaretar de ansatte og bidrar til fortsatt utvikling av Postens tjenestetilbud for fremtiden. Det bør legges til rette for gode, frivillige løsninger for de ansatte med ordninger som bidrar til forutsigbarhet og trygghet i omstillingsperioden. Revidert utbytteanslag for Posten, i lys av omstillingene, presenteres i forbindelse med RNB. Det har vært gjennomført pilotforsøk med post levert på døra, sammen med informasjon fra kommunen, til eldre over 75 år. *Disse medlemmer* ber regjeringen legge til rette for at forsøket utvides til et landsomfattende prøveprosjekt på inntil 3 år som del av omstillingsperioden, i forbindelse med at Posten skal omstilles og brevomdeling reduseres.

Nr.	Verbaltekst
	Gjennom omstillingsperioden skal Posten, de tillitsvalgte og KS fortsette sitt samarbeid. Erfaringene fra omstillingsperioden evalueres. Flertallet viser til bevilgningen på kap 1372 post 70 på totalt kr 200 millioner i tilskudd til prøveordningen i 2027.
29	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til bevilgningen til tannhelse i budsjettforliket og er enige om å gjennomføre en tannhelsereform der målet er at tannhelsetjenesten skal være en tilgjengelig og sosialt utjevnende del av vår felles helsetjeneste med et offentlig finansiert og likeverdig tjenestetilbud for hele befolkningen. Det tas sikte på at rettighetene til tannhelsetjenester trappes opp gradvis med en ambisjon om at alle omfattes i løpet av 2033 og at lovproposisjonene som følger opp regjeringens høringsforslag fremmes våren og høsten 2027. *Disse medlemmer* viser til at den gradvise opptrappingen av reformen skjer gjennom Stortingets årlige budsjettbehandling. Når alle har fått rettigheter til tannhelsetjenester skal det vurderes hvordan egenbetalingen reduseres videre, for eksempel gjennom redusert egenandel og egenandelstak. *Disse medlemmer* vil fremheve viktigheten av at tannhelsereformen skal gi en geografisk spredning av det offentlige tilbudet som er minst like god som dagens, at det bygges videre på de mange enmanns- og tannlegeeide klinikkene og et fortsatt tilbud i offentlig egenregi, særlig for de unge. *Disse medlemmer* vil særlig understreke at hvis det viser seg at pengene som bevilges til fylkeskommunen for å tilby tannhelsetjenester ikke faktisk går til å redusere befolkningens egenbetaling vil partiene komme tilbake med ytterligere tiltak for å sikre dette. Anmodningsvedtak: Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige lovforslag for å gjennomføre de neste trinnene i tannhelsereformen våren 2027, i tråd med bevilgningene i budsjettforliket. Lovforslaget skal også gjennomføre lovfestingen av retten til nødvendig tannhelsehjelp som er en forutsetning for, integrert del av eller direkte konsekvens av behandling i spesialisthelsetjenesten. Anmodningsvedtak: Stortinget ber regjeringen utrede hvordan egenbetalingen kan reduseres videre fra 25 pst når hele befolkningen har fått rett til nødvendige tannhelsetjenester. Det skal utredes konkrete forslag om å redusere andelen egenbetaling og å redusere pasientenes kostnader gjennom egenandelstak for tannhelsetjenester. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med en status i utredningen og tidsplan for det videre arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet for 2028. Anmodningsvedtak: Stortinget ber regjeringen utrede mulige kompenserende og alternative tiltak for bedret tannhelse for de som ennå ikke er omfattet av tannhelsereformen, som grupper med særlige behov. Det skal også utredes endringer i folketrygdrefusjon, herunder nye stønadspunkter, tak for egenbetaling ved refusjon, utvidet fylkeskommunalt ansvar og utvidede ordninger for dekking av tannlegeregning fra NAV og hvordan det kan tilbys gratis statusundersøkelse med forebyggende formål en gang hvert andre år. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med en status i forbindelse med statsbudsjettet for 2028 og at utredningen skal være ferdig senest første halvår 2028.

Nr.	Verbaltekst
30	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til at det tidligere eksisterte en tilskuddsordning for etablering av kommunale utleieboliger, men at denne ble avviklet i forbindelse med Statsbudsjettet i 2024. *Disse medlemmer* mener det fortsatt er behov for å støtte kommunenes arbeid med å etablere flere utleieboliger til vanskeligstilte på boligmarkedet. Pengene kan også gå til andre aktører som leier ut til vanskeligstilte. *Disse medlemmer* ønsker derfor å gjenopprette en tilskuddsordning til nybygg, kjøp og ombygging av kommunale utleieboliger som dekker inntil 20% av summen. Tilskuddet avskrives over 30 år. Ved salg av bolig som har fått tilskudd, skal tilskudd som ikke er avskrevet betales tilbake. Også private aktører og ideelle organisasjoner kan motta tilskudd dersom kommunen har tildelingsrett til boligene i minst 30 år. *Disse medlemmer* viser til at det på denne bakgrunn bevilges 100 mill. kroner til en ny tilskuddsordning for kommunale utleieboliger.
31	Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2027 med et forslag til hvordan gratis nødvendig tannregulering for barn og unge tom. 18 år kan innføres fra 2028. *Disse medlemmer* setter derfor av 15 millioner til faglig utviklingsarbeid for å forberede dette.
32	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til regjeringens pågående arbeid med endringer i regulering av datasentre, herunder utredning av en konsesjonsordning for datasentre. I sammenheng med dette fremmer *disse medlemmer* følgende forslag: Stortinget ber regjeringen utrede en høyere el-avgiftssats for datasentre. Regjeringen bes legge fram en vurdering av tiltaket senest innen statsbudsjettet for 2028.
33	Stortinget ber om at regjeringen legger frem en plan for opprusting av eksisterende tilfluktsrom og bygging av nye tilfluktsrom ved landets sykehus. Arbeidet skal ses i sammenheng med Justis- og beredskapsdepartementets forskriftsarbeid, og regionale behov skal vektlegges.
34	Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig sende høringsnotat om inntektsfastsettelsen i grunnrenteskatten på havbruk på høring, og omtale høringen med sine foreløpige vurderinger i revidert nasjonalbudsjett 2027. Uavhengig av, og i tillegg til dette, bes regjeringen så fort som mulig utrede begrenset rapporteringsplikt for mindre aktører, heve nedre grense for rapportering gjennom prisoppgaveskjema og vurdere å etablere et tilskudd ved implementering av automatisk rapportering, slik at den administrative byrden reduseres så mye som mulig.
35	**Merknad**: *Disse medlemmer* er bekymret for den forverrede situasjonen for villaksen, særlig i Trøndelag og på Sørlandet der ca. 15 lakseelver er rammet av aggressiv sykdom, og understreker at den økte bevilgningen på kap 1420 post 21 må brukes til tiltak som bidrar til å begrense og motvirke sykdomsutbruddene, og styrke overvåkingen av de berørte bestandene.
36	Stortinget ber regjeringen om å starte arbeidet med å utarbeide en ny marin verneplan som inkluderer områder utenfor 12 nautiske mil. Verneplanen skal bidra til at det etableres økologisk sammenhengende områder som er særlig viktige for naturmangfold og økosystemfunksjoner og -tjenester. Senest i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjettet for 2028 skal det startes verneprosess for de første områdene, og med sikte på at ny marin verneplan er ferdig innen sommeren 2029. Når et planlagt verneforslag er startet og kunngjort, kan søknader om tillatelse til tiltak som for eksempel petroleumsvirksomhet eller

Nr.	Verbaltekst
	andre næringsformål, bare gis tillatelse dersom tiltak ikke strider mot verneformålet eller unntakstilfeller der de strenge vilkårene i havvernloven § 11 andre ledd er oppfylt. Stortinget ber regjeringen i arbeid med ny marin verneplan vurdere og prioritere havområdene i Polhavet, rundt Svalbard (Storfjorden, Woodfjorden og Widjefjorden) som i dag er identifisert og anerkjent som OECM-områder etter kriteriene under Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD), samt viktige områder knyttet til iskantsonen og områder i 100 km-beltet utenfor Bjørnøya i henhold til områdespesifikk ramme i de helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene (Meld. St. 21 (2023-2024)). Fram til en ny marin verneplan er ferdigstilt skal det ikke åpnes for petroleumsvirksomhet langs iskantsonen og i området rundt Bjørnøya, i henhold til områdespesifikk ramme i de helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene (Meld. St. 21 (2023-2024)). Merknad: *Disse medlemmer* viser til at marin verneplan skal være basert på økologiske analyser og kartlegging av kritiske habitater, og må kunne meldes inn iht. CBD-kriteriene, gjennom bruk av bestemmelsene i havvernloven og naturmangfoldloven. Vernet skal sikre områdene mot virksomhet som kan forringe verneverdiene, eksempelvis petroleumsvirksomhet. Disse medlemmer viser til at Miljødirektoratet vil få tildelt sentrale oppgaver knyttet til opprettelse av marine verneområder og vil være ansvarlig myndighet for forvaltningen av verneområder etter den nye loven, jfr. Prop. 72 L (2024-2025).
37	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til regjeringens forslag om å redusere tollen på tekstiler, og at tollen på tekstiler ikke reduseres som del av budsjettforliket. *Disse medlemmer* mener dette må ses i sammenheng med oppfølgingen av vedtak 1141 om å utrede en tekstilavgift, samt vedtak 1140 om kontrollgebyr for lavverdivarer med sikte på bedre kontroll med og begrensning av tilstrømningen av småpakker med slike varer. *Disse medlemmer* viser til at utredningen skal legges fram i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2027.
38	Stortinget ber regjeringen utnytte handlingsrommet i styringsavtalen, slik at Enova i tilstrekkelig grad støtter moden teknologi som bidrar til mer effektiv energibruk, og/eller reduserte klimagassutslipp i markeder som er umodne og der det fortsatt er for dyrt eller krevende å ta løsningene i bruk.
39	Stortinget ber regjeringen sette omsetningskravet for biodrivstoff innenfor kategorien «Andre formål» til 5 prosent i 2027, og sende en oppdatert bane for omsetningskravet fra 2028-2030 i kategorien «Andre formål» på høring.
40	Stortinget ber regjeringen sette omsetningskravet for biodrivstoff innenfor kategorien «Sjøfart» til 14,5 prosent i 2027, og med sikte på å innføre et nivå tilsvarende høy bane beskrevet i Klimastatus og -plan i perioden 2028-2030.
41	Stortinget ber regjeringen ta sikte på å sette omsetningskravet for biodrivstoff innenfor kategorien «Veitrafikk» i perioden 2028-2030 tilsvarende høy bane beskrevet i Klimastatus og -plan for 2027. Stortinget ber regjeringen i høringen om omsetningskravet for veitrafikk i 2028 sikre at opptrappingen til høy bane skjer på en måte som ivaretar produktforskriftens bærekraftskriterier og gir reelle utslippsreduksjoner.
42	Stortinget ber regjeringen kartlegge og vurdere virkemidler som kan bidra til utvikling og innfasing av energieffektivisering, lav- og nullutslippsteknologi i fiskeflåten, og med bakgrunn i den teknologiske utviklingen og konkurransen med nærliggende land foreta en ny vurdering av CO2-avgift for fiskeflåten senest i 2030.
43	Stortinget ber regjeringen gå i dialog med veksthusnæringen for å kartlegge muligheten for utslippsreduksjoner og utrede relevante virkemidler.

Nr.	Verbaltekst
44	Stortinget ber regjeringen ifm. rnb2027 fremme forslag til en målrettet omstillingsordning for konkurranseutsatt nærskipsfart, som kompenserer aktørene for økte drivstoffkostnader og i lys av konkurransesituasjonen. Utformingen skal skje i nært samspill med deltakerne i det maritime klimapartnerskapet. Aktuelle tiltak og virkemidler skal hjelpe maritim næring med nødvendig teknologiutvikling og klimaomstilling. Vurderingene må også ta innover seg utviklingen i EUs kvotesystem, relevant for nærskipsfarten.
45	Stortinget ber regjeringen fra 2028 ta i bruk biogass i offentlige kontrakter på LNG-skip, og rapportere tilbake på innretning senest i statsbudsjettet for 2028.
46	Stortinget ber regjeringen gjennomføre en virkemiddelpakke for å redusere matsvinn. Pakken skal som minimum ta utgangspunkt i de resterende tiltakene i matsvinnutvalgets forslag, herunder virkemidler for å stimulere til økt donasjon av mat, lengre holdbarhet, styrket kunnskap, bedre informasjon om matsvinn og en forsterket bransjeavtale. Stortinget ber regjeringen legge til grunn at pakken skal gi anslagsvis 30 000 tonn i utslippskutt allerede i 2027, og rapportere på oppfølging og behov for eventuell forsterket virkemiddelbruk senest i revidert nasjonalbudsjett 2027.
47	Stortinget ber regjeringen i løpet av 2027 igangsette arbeid med nye tiltak for økt bruk av hjemmekontor og digitale møter, herunder fellesføringer og krav for redusert reisevirksomhet i tildelingsbrev og interne retningslinjer for statlige virksomheter og rapporteringsplikt for utslipp fra reisevirksomhet for offentlige etater, og rapportere tilbake til Stortinget om status for oppfølging senest i revidert nasjonalbudsjett 2027.
48	Stortinget ber regjeringen snarest fullføre vurderingene knyttet til spørsmålet om risikovekting av lån til kommuner og fylkeskommuner samt Kommunalbankens vilkår, jfr. Anmodningsvedtak 55 (2025-2026), og deretter komme tilbake til Stortinget med en oversikt over hvordan regelverket og ev. endringer kan bidra til å redusere kommunenes kapitalkostnad.
49	Disse medlemmer viser til økningen på 125 mill. kr til reduksjon i priser på hurtigbåt i bevilgningen på kap.1330 og post 62, og understreker at midlene skal benyttes til å redusere billettprisene på hurtigbåt, med mål om en halvering av prisene. De reduserte prisene på månedskort i 2026 har gjort det billigere å reise med hurtigbåt i fylker der ordinære månedskort også dekker hurtigbåttilbudet. Dette gjelder imidlertid ikke alle fylker, og reduksjonen omfatter kun månedskort. Disse medlemmer mener derfor at det er nødvendig å utrede hvordan en ordning med halverte billettpriser kan innrettes og gjennomføres. Den nærmere bruken av midlene skal ta utgangspunkt i resultatene av en slik utredning. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag: «Stortinget ber regjeringen utrede hvordan billettprisene på hurtigbåt kan halveres. Utredningen skal gjennomføres i tråd med utredningsinstruksen og de etablerte prinsippene for statlig styring av kommunesektoren. Utredningen skal også ses i sammenheng med eventuelle andre tiltak for å redusere billettprisene i kollektivtransporten. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med resultatene av utredningen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2027, slik at en prisreduksjon kan gjennomføres i andre halvår i 2027.»
50	Stortinget ber regjeringen sikre at Tørn-arbeidet kan videreføres innenfor rammene av et omstillingstilskudd.
51	Stortinget ber regjeringen utrede etablering av nasjonale beredskapslagre for såfrø og legge fram en plan for dimensjonering, geografisk plassering, rullering og forvaltning av lagrene i statsbudsjettet for 2028.
52	Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med et forslag til hvordan studiegjeldsletteordningen kan utvides til også å omfatte Svalbard.

Nr.	Verbaltekst
53	**Merknad:** *Disse medlemmer* bevilger 1 million kroner ekstra til støtte til mat- og omsorgsberedskapsorganisasjoner, slik at samlet bevilgning øker fra 4 til 5 millioner kroner. *Disse medlemmer* understreker at denne støtteordningen i all hovedsak skal gå til nasjonale organisasjoner som har et omfattende arbeid for å bidra til mat- og omsorgsberedskap rundt om i landet, og at intensjonen er at den skal støtte organisasjoner som ikke er dekket av støtteordningen for øvrige nasjonale beredskapsorganisasjoner. Det vises i denne forbindelse til flertallets merknad i Innst. 242 S (2024-2025) i forbindelse med behandlingen av Totalberedskapsmeldingen: *«Flertallet viser til at mat- og omsorgsberedskap i regi av frivillige organisasjoner som Norske Kvinners Sanitetsforening og Norges Bygdekvinnelag utfører viktige beredskapsoppgaver og understøtter kommuner og statsforvaltere i krisehåndtering. I tillegg bidrar disse organisasjonene med kunnskap som bidrar til å styrke egenberedskapen i befolkningen. Imidlertid mottar ikke disse organisasjonene statlig økonomisk støtte for sitt beredskapsarbeid tilsvarende øvrige nasjonale beredskapsorganisasjoner. Flertallet forutsetter at det snarlig etableres en arena for å iverksette et samarbeid mellom det offentlige og de frivillige organisasjonene om hvordan disse midlene kan innrettes mest mulig treffsikkert, i tråd med meldingen.»*
54	Stortinget ber regjeringen gjennomføre en konseptvalgutredning med oppstart i 2027 for jernbaneforbindelsen Oslo–Stockholm, den skal inkludere høyhastighetsløsninger. Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til samarbeid med svenske myndigheter om utredningen.
55	Stortinget ber regjeringen på egnet vis legge til rette for at statlige anleggseiere innen 2028 skal ha igangsatt pilotprosjekter for anleggsplasser der minimum 30 pst. av energibruken dekkes av nullutslippsmaskiner. Pilotprosjektene skal gi kunnskapsgrunnlag for fremtidige justeringer av minimumskravene til offentlige bygge- og anleggsplasser.
56	**Merknad:** Det vises til økningen på 50 millioner kroner på kap. 1420 post 67. *Disse medlemmer* mener at denne bevilgningen skal benyttes til tiltak som tidligere lå under Natursats og Klimasats. Bevilgningen skal ikke benyttes til klimatilpasning.
57	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til den økte bevilgningen på 50 mill. kroner til politiet under kap. 440 post 1, og at satsingen skal gå til en økning av grunnbemanningen i politidistriktene.
58	**Merknad:** Kap. 671, post 71. Omleggingen av tilskudd til nasjonale ressurssentre på integreringsfeltet fra en navngitt til en søkbar ordning evalueres. Det skal særlig vurderes hvorvidt kriteriene for tildelingen som er nedfelt i forskriften, er treffsikre og ivaretar formålet med ordningen. I 2027 er det et ettårig omstillingstilskudd til følgende organisasjoner: Antirasistisk senter (3 mill drift), LIM 1 mill, Minotenk 2 mill, Samora 500 000 kr.
59	Stortinget ber regjeringen om å ikke innføre et nytt oppstartstilskudd for kommunesammenslåing.
60	**Merknad:** *Flertallet* viser til økningen av Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner og er enig i at lån til å bygge utleieboliger for vanskeligstilte og lån til boligkvalitet og utleieboliger i distriktskommuner skal prioriteres. Flertallet viser til at en låneramme på 5 mrd. vil kunne utløse 1100 boliger.
61	**Merknad:** *Disse medlemmer* vil sikre at det er mulig for Forsvarsbygg å avhende Kommandantgården i Gamlebyen i Fredrikstad til Fredrikstad kommune for et symbolsk beløp.

Nr.	Verbaltekst
62	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til at den økte bevilgningen til økt sykehusrammen på 1 mrd. kroner bør blant annet benyttes til midlertidig inntektsstøtte til helseforetak i en særlig utfordrende økonomisk situasjon.
63	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til at Norge er rikt på natur, men at mye av den er forringet, og at naturrestaurering på land og langs kysten er viktig for naturmangfold, karbonbinding og flomvern. Disse medlemmer viser videre til at Miljødirektoratet i dag gjennom ulike tilskuddsordninger og som fagetat, spiller en viktig rolle i arbeidet med koordinering, kvalitetssikring og finansiering av naturrestaureringsprosjekter i Norge. Dette arbeidet må styrkes. Disse medlemmer viser til forslaget om å øke kap 1420 post 31 med 1 millioner kroner for å styrke og tydeliggjøre Miljødirektoratets rolle som nasjonal fagmyndighet for naturrestaurering i Norge. Stortinget ber regjeringen om å årlig på en egnet måte komme tilbake til Stortinget med en status på viktige indikatorer for naturmangfold, samt oversikt over planlagte og gjennomførte naturrestaureringsprosjekter og naturverdien av dette.
64	**Merknad:** *Disse medlemmer* viser til at det er enighet om å øke bevilgningen til fornying og mindre investeringer på jernbanen. *Disse medlemmer* mener det skal gå til å prioritere fornyingstiltak på Jærbanen, Gjøvikbanen, Ofotbanen og Vestfoldbanen og til skredsikring på Meråkerbanen og Dovrebanen.
65	Stortinget ber regjeringen beholde knekkpunktet uendret i tilskuddsmodellen i forskrift til folkehøgskoleloven som ble fastsatt i august 2025.
66	Stortinget ber regjeringen fremme forslag om virkemidler som kan sikre nullutslippsfartøy i offentlige rederier, og komme tilbake til Stortinget senest i statsbudsjettet for 2028.
67	«Stortinget ber regjeringen på egnet vis å oppfordre alle offentlige innkjøpere til å utvise fleksibilitet i offentlige kontrakter, som følge av uro i energimarkedene og store svingninger i drivstoffprisene.»
68	Stortinget ber regjeringen gjennomgå alle steder som har fått status som typisk turiststed og komme tilbake til Stortinget med forslag om tydeligere kriterier og en mulig tidsbegrensning for ordningen senest i statsbudsjettet for 2028.
69	Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2028 utrede og legge frem forslag til hvordan dagens ordning med avgiftsfri diesel kan erstattes med en reelt avgiftsfri miljødiesel med høyere innblanding av biodrivstoff enn ordinær diesel. Forslaget skal sikre en reell klimagevinst og inneholde en konkret plan for gjennomføring, slik at en ny ordning kan tre i kraft fra 1. januar 2028.
70	Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innføring av engangsavgift for fossile lastebiler, busser og andre tunge kjøretøy i statsbudsjettet for 2028.

Fellesmerknad

Flertallet medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de grønne viser til budsjettforliket inngått mellom partene 24. november 2027 og tilhørende avtale. Disse medlemmer er enige om at eventuelle endringer i forliket ikke skal gjennomføres uten full tilslutning fra alle forlikspartnerne. Det er enighet om at forliket binder partene i det videre arbeidet med statsbudsjettet for 2027. Disse medlemmer viser til at avtalen bygger på en felles ambisjon om å styrke velferden, redusere økonomiske og geografiske forskjeller, bidra til at folk har trygghet for jobben og økonomien sin, gjennomføre en tannhelsereform hvor tennene behandles som en del av kroppen, satse på et godt og rimelig kollektivtilbud, samt klimaomstilling og fremme en mer bærekraftig utvikling. Den skal bidra til verdiskaping, arbeidsplasser, reduserte levekostnader og til at folk kan leve gode liv i hele Norge.

Disse medlemmer viser til at forliket medfører følgende endringer sammenlignet med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027: